

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

۲۰۲۶/۰۶/۰۵

ډاکټر ش میره کی

HLH څرنگه ناروغي ده ؟

دا هغه ناروغي ده څه قدرمن شاپور احمدزی پر اخته ده نو لاندې ولولي. Hemophagocytic Lymphohistiocytosis يا HLH يوه ډېره سخته او خطرناکه ناروغي ده چې پکې د بدن د دفاعي سېسټم (Immune System) حجرې بې کچې فعاله شي او د بدن پر خپلو غړو برید پیل کړي.

په عادي حالت کې د بدن دفاعي ځواک يوازې میکروبونه او وایرسونه له منځه وړي، خو په HLH کې دغه سېسټم کنټرول له لاسه ورکوي او سخت التهاب (Inflammation) جوړوي. دا حالت کولای شي ځيگر، توری (طحال)، هډوکي مغز، سږي او مغز ته زیان ورسوي.

د HLH ډولونه :

۱. ارثي يا فاميلي HLH :
دا ډول په ماشومانو کې ډېر لیدل کېږي او د جینونو د ستونزې له امله وي.

۲. اکتسابي يا ثانوي HLH :
دا ډول په ماشومانو او لویانو دواړو کې پيدا کېدای شي او لاملونه يې دا کېدای شي:

- سخت وایرسې انتانونه لکه Epstein-Barr Virus
- سرطانونه، په ځانگړي ډول د وینې سرطانونه
- اتوایميون ناروغی
- ځینې سخت مکروبي انتانونه

نښې نښانې :

- اوردمهاله او لوړه تبه
- د توري (طحال) غټېدل
- د ځيگر غټېدل
- د وینې د سرو او سپینو کرویاتو کمېدل
- سخت کمزوري او ستړیا
- د وزن کمېدل
- د پوستکي دانې يا سوروالی
- د وینې بهېدنه
- ځینې وخت د مغز ستونزې لکه تشنج، گډوډي يا بې هوښي

د تشخیص مهم ټېسټونه :

ډاکټران عموماً دا معاینات گوري:

- Ferritin ډېر لوړوالی

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښکوي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

- Triglycerides لوړوالی
- Fibrinogen تیتوالی
- CBC کې د وینې حجرو کمېدل
- د هډوکي مغز (Bone Marrow) معاینه
- Soluble IL-2 receptor
- NK-cell activity

درملنه :

HLH بېړنی درملنی ته اړتیا لري. درملنه یې کېدای شي:

- Steroids لکه Dexamethasone
- Etoposide
- Cyclosporine
- IVIG
- د انتان درملنه
- په ځینو ارثي حالتونو کې د هډوکي مغز پیوند (Bone Marrow Transplant)

مهمه خبره :

HLH که پر وخت ونه پیژندل شي، د ژوند لپاره خطرناک تمامېدای شي. ځکه نو هر ناروغ چې:

- دوامداره تبه،
 - Ferritin ډېر لوړ،
 - او د وینې حجري کمی ولري،
- باید د HLH له پلوه وارزول شي.

Hemophagocytic Lymphohistiocytosis د بدن د دفاعي ځواک یوه بی کچې فعاله او خطرناکه ناروغی ده، نو د دې مخنیوی او درملنه دواړه ډېر مهم دي.

د HLH مخنیوی :

د HLH بشپړ مخنیوی تل ممکن نه وي، ځکه ځینې ډولونه یې ارثي وي، خو د ثانوي HLH د خطر د کمولو لپاره دا چارې گټورې دي:

- د سختو انتانونو ژر درملنه
- د وایرسې ناروغیو، په ځانگړي ډول Epstein-Barr Virus، پام او کنټرول
- د سرطانونو پر وخت پیژندنه او درملنه
- د اتوایمیون ناروغیو بڼه کنټرول
- د بدن د دفاعي ځواک کمزورونکو درملو احتیاطي کارونه
- که په کورنۍ کې ارثي HLH موجود وي، د جینیاتي سلا (Genetic Counseling)

د HLH درملنه :

دا ناروغي بېړنی درملنی ته اړتیا لري او ډېر وخت ناروغ باید روغتون، حتا ICU ته داخل شي.

اساسي درملنه :

ډاکټران عموماً لاندې درمل کاروي:

- Dexamethasone د سخت التهاب د کمولو لپاره.
- Etoposide د هغو دفاعي حجرو د کنټرول لپاره چې بی کچې فعاله شوي وي.
- Cyclosporine د دفاعي ځواک د ارامولو لپاره.
- IVIG (Intravenous Immunoglobulin)

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

